

Sygn. akt V KK 54/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Grzegorzczak (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba

SSN Dariusz Świecki (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Wełpa

w sprawie **A. M.**

ukaranej za wykroczenie z art. 51 § 2 k.w.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.

w dniu 23 kwietnia 2015 r.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść ukaranej

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Z.

z dnia 3 września 2013 r.

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Z. do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Z. wyrokiem nakazowym z dnia 3 września 2013 r. uznał obwinioną A. M. za winną tego, że w nocy 20 maja 2013 r. o godz. 22.55 w Z. na ul. M. znajdując się w stanie nietrzeźwości - wynik badania 0,41mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, zakłóciła spoczynek nocny A. S. poprzez głośne krzyki, używanie słów nieprzyzwoitych w trakcie awantury domowej, tj. o wykroczenie z art.

51 § 1 i 2 k.w. i za to na podstawie art. 51 § 2 k.w. wymierzył karę grzywny w wysokości 100 zł i orzekł kosztach postępowania.

Od tego prawomocnego wyroku nakazowego kasację wniósł Prokurator Generalny zaskarżając go w całości na korzyść ukaranej i zarzucił stanowiące bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 104 § 1 pkt 6 k.p.w. naruszenie przepisu prawa procesowego - art. 93 § 4 k.p.w. w zw. z art. 21 § 1 pkt 2 k.p.w. i art. 21 § 4 k.p.w. polegające na tym, że pomimo wątpliwości co do poczytalności obwinionej i braku obrońcy z wyboru nie wyznaczono jej obrońcy z urzędu w efekcie czego obwiniona nie miała obrońcy w postępowaniu sądowym, które wbrew dyspozycji art. 93 § 4 k.p.k. zakończono wydaniem wyroku nakazowego. W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Z.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna i w związku z tym podlega uwzględnieniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w. Doszło bowiem do rażącego naruszenia wskazanych w kasacji przepisów prawa procesowego, co miało istotny wpływ na treść wyroku.

Zachodzi bowiem uzasadniona wątpliwość co do poczytalności obwinionej, co wynika z załączonej do akt sprawy opinii biegłych lekarzy psychiatrów sporządzonej w niniejszej sprawie w postępowaniu karnym (sygn. [...] – Sąd Rejonowy w Z.). W opinii tej biegli stwierdzili, że A. M. z uwagi na zaburzenia urojeniowe miała całkowicie zniesioną poczytalność w trakcie realizacji czynu zakwalifikowanego z art. 190 § 1 k.k., którego miała dopuścić się w okresie od października 2010 r. do 28 września 2012 r.

W rozpoznawanej sprawie w toku czynności wyjaśniających nie dokonano przesłuchania obwinionej. Natomiast z protokołu przesłuchania J. R., konkubenta obwinionej, współuczestnika zdarzenia w nocy 20 maja 2013 r., obwinionego z art. 51 § 1 k.w. w odrębnej sprawie wynikało, że A. M. leczy się psychiatrycznie, dostaje częstych agresywnych napadów i powinna brać leki.

W kasacji zarzucono, że w toku postępowania sądowego obwiniona nie została poddana badaniu przez biegłych specjalistów psychiatrów (omyłkowo, jak się wydaje, użyto zwrotu „biegłych”, choć w postępowaniu w sprawach o

wykroczenia powołuje się biegłego psychiatrę – art. 42 § 2 k.p.w.). Słusznie natomiast podniesiono, że sygnalizowana już w postępowaniu wyjaśniającym wątpliwość co do poczytalności obwinionej *tempore criminis* oraz opinia psychiatryczna sporządzona w sprawie sygn. [...] – Sąd Rejonowy w Z. - w stopniu oczywistym uzasadnia wątpliwość co do poczytalności obwinionej. Powodowało to konieczność dopuszczenia dowodu z opinii biegłego psychiatry i wyznaczenie obrońcy z urzędu, którego udział w postępowaniu sądowym był obowiązkowy (art. 21 § 1 pkt 2 i art. 42 § 2 k.p.w.). W konsekwencji doszło do zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 104 § 1 pkt 6 *in principio* k.p.w.).

Nie ma natomiast znaczenia, że Sąd Rejonowy wydając wyrok nakazowy nie dysponował materiałem dowodowym, który w zdecydowany sposób wskazywałby na uzasadnioną wątpliwość co do poczytalności obwinionej. Trafnie w kasacji przywołano pogląd Sądu Najwyższego, który może mieć odpowiednie zastosowanie w postępowaniu w sprawach o wykroczenia, że art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k.- odpowiednik art. 21 § 1 pkt 2 k.p.w. - nie uzależnia obowiązkowej obrony od stanu wiedzy sądu o okoliczności wymienionej w tym przepisie (por. wyrok SN z dnia 16 stycznia 2014 r., V KK 219/13, LEX nr 1415516).

Wobec zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej zachodzi konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku nakazowego i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. W tym postępowaniu Sąd Rejonowy powinien dopuścić dowód z opinii biegłego psychiatry na okoliczność poczytalności obwinionej w chwili czynu i stanu zdrowia psychicznego w czasie postępowania i w związku z tym wyznaczyć obrońcę z urzędu, gdy obwiniona nie ustanowi obrońcy z wyboru. Dalszy zaś tok postępowania uzależniony będzie od treści tej opinii. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy należy też mieć na uwadze treść art. 45 § 2 k.w.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.